

23.4.2021

Liikenne- ja viestintäministeriö

Viite: Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö 22.3.2021, VN/13370/2020

Lausuntopyyntö matalalentoverkosta koskevan selvityksen väliraportista

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa otsikon väliraportista. Matalalentoverkossa on kyse satelliittipaikannukseen perustuvasta reittiverkosta sekä mittarilähestymismenetelmistä, jotka mahdollistaisivat tehokkaan lentotoiminnan myös näkö- ja sääolosuhteita huonommissa sääolosuhteissa. Selvityksen tavoitteena on tuottaa tarvittavaa tietoa matalalentoverkoston toteuttamistavoista ja rahoitusmalleista.

Työryhmän käsityksen mukaan olisi tarkoituksenmukaista aloittaa toiminta rajaamalla reittiverkoston kuuluvien matalalentoreittiosuuksien käyttö ainoastaan viranomaiskäyttöön. Lähestymismenetelmien osalta määriteltäisiin erikseen yksinomaan viranomaiskäyttöön tarkoitettuja lähestymismenetelmiä, sekä mahdollisesti valituille lentopaikoille toteutettaisiin avoimesti käytettävissä olevia mittarilähestymismenetelmiä. Työryhmä esittää kahta vaihtoehtoista rahoitusmallia: käyttäjien rahoittama toteutus tai valtion budjettirahoitus.

Lausuntopalautteen perusteella ohjausryhmä linjaa, minkälaiseen toteutusvaihtoehtoon työryhmä keskittyy. Lopullisessa selvityksessä suositetaan, minkälainen matalalentoverkosto voitaisiin Suomeen mahdollisesti perustaa. Selvitys julkaistaan kesällä 2021.

Valtiovarainministeriön lausunto

Valtiovarainministeriö kiinnittää huomiota väliraportin osalta erityisesti verkoston rahoitusmalliehdotuksiin. Kustannusarvio matalalentoverkoston sisältyen reittiverkoston perustamisen sekä lähestymismenetelmät helikopterikalustolle ja lentokoneille olisi arviolta 2,3 milj. euroa. Lisäksi matalalentoverkoston ylläpitokustannukset olisivat noin 160 000 euroa vuosittain.

Työryhmän esittämänä ensimmäisenä vaihtoehtona on toteuttaa matalalentoverkosto käyttäjien rahoittamana. Työryhmä toteaa, että vaihtoehdossa haasteena olisi tunnistaa kattavasti verkoston mahdolliset käyttäjät, mikäli käyttöä ei rajattaisi yksinomaan viranomaiskäyttöön sekä määritellä, missä suhteessa kustannukset tulisivat jakautua käyttäjien kesken. Työryhmä kuitenkin näkee parhaana vaihtoehtona, että verkosto olisi aluksi vain viranomaistoimijoiden käytössä. Rahoitusmallin osalta todetaan lisäksi, että kustannusten toteutumisajankohta liittyy verkoston asteittaiseen perustamiseen ja käytännössä käyttäjärahoitusvaihtoehto voitaisiin järjestää siten, että Fintraffic toteuttaisi

verkoston perustamisen omalla kustannuksellaan ja päätöksenteon yhteydessä sovittavalla tavalla perisi toteutuvat kustannukset verkoston pääasiallisilta käyttäjiltä ja verkoston ylläpidosta voitaisiin sopia vastaavalla tavalla.

Toisena vaihtoehtona työryhmä esittää sekä verkoston perustamis- että ylläpitokustannusten rahoitusta suoraan valtion budjettirahoituksella. Työryhmäselvityksen mukaan malli olisi rahoituksen järjestämisen osalta selkeä, mutta riskinä olisi kehityksen määräaikainen poliittinen tarkastelu. Työryhmän näkemyksen mukaan vaihtoehto olisi vähemmän joustava mukautumaan verkoston asteittaiseen rakentumiseen ja ensi vaiheen kokemusten hyödyntämiseen jatkosuunnittelussa. Rahoitusmallin tulisi myös mahdollistaa verkoston kehittämisen toimintaympäristön muutosten mukana.

Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan kumpikin rahoitustapa lisää käytännössä veronmaksajalle koituvaa kustannusta, sillä verkoston käyttäjät olisivat erityisesti alkuvaiheessa viranomaistoimijoita. Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan toteuttamisessa ja erityisesti ylläpidon osalta kustannukset tulee kattaa käyttäjämaksuin. Lisäksi selvityksessä tulee todeta, että verkoston toteuttaminen toteutetaan valtion budjettiraamien sekä olemassa olevien määrärahojen puitteissa. Määrärahalisäyksiä tai muita budjettivaikutuksia vaativista toimenpiteistä päätetään erikseen valtiontalouden kehityksissä ja vuosittaisissa talousarvioissa.

Valtiovarainministeriöllä ei ole muuta huomautettavaa työryhmän loppuraporttiin.

osastopäällikkö,
budjettipäällikkö

Sami Yläoutinen

budjettineuvos

Kati Jussila

Tiedoksi

LVM, Suvi Kankare
VM, Kati Jussila